

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 13 maj 2019
(OR. fr)

9103/19

COAFR 92
CFSP/PESC 356
CSDP/PSDC 230
DEVGEN 98
COHOM 56
COHAFA 42

LÄGESRAPPORT

från: Rådets generalsekretariat

till: Delegationerna

Föreg. dok. nr: 9102/19

Ärende: Sahel

– Rådets slutsatser (13 maj 2019)

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om Sahel som antogs av rådet vid dess 3688:e möte den 13 maj 2019.

Rådets slutsatser om Sahel

1. Europeiska unionen sluter upp bakom Sahels myndigheter och befolkningar som fortfarande står inför en rad olika utmaningar: i) politiska utmaningar, i synnerhet allvarliga brister när det gäller samhällsstyrning, rättsstatsprincipen och skyddet av de mänskliga rättigheterna, ii) säkerhetsmässiga utmaningar, med det utvidgade terroristhotet, extremistiskt våld och organiserad brottslighet, inbegripet människohandel, samt klimatförändringarna som har en negativ inverkan på naturresurser och som underblåser lokala konflikter, iii) utmaningar i fråga om utveckling, med utbredd fattigdom, kraftig demografisk dynamik och låg socioekonomisk sammanhållning, och iv) dessa faktorer bidrar till en alltmer osäker livsmedelsförsörjning, till ett ökat migrationstryck och till en förvärrad humanitär situation. Det är mot denna bakgrund som det under loppet av några månader i avsevärd omfattning har blossat upp konflikter på nytt mellan olika befolkningsgrupper i flera av länderna i regionen. Det är i första hand Sahelstaternas ansvar att ta itu med dessa utmaningar och åtgärda dessa brister. Det internationella samfundet stöder dem i deras ansträngningar.

2. Sahel är en strategisk prioritering för EU och dess medlemsstater. Detta återspeglas i mötet mellan utrikesministrarna och försvarsministrarna från EU:s 28 medlemsstater och de fem länder som ingår i G5 Sahel i samband med mötet i utrikesrådet den 14 maj 2019. Inom ramen för en löpande politisk dialog och ett integrerat arbetssätt med inriktning på kopplingen mellan utveckling och säkerhet, samt på grundval av EU:s strategi för säkerhet och utveckling i Sahel, EU:s regionala handlingsplan och de fem pelarna i den handlingsplan som antogs vid toppmötet i Valletta 2015, har samtliga europeiska instrument för yttre åtgärder använts. EU ger på detta sätt stöd till de fem länderna i G5 Sahel, såväl på individuell nivå som med inriktning på deras samarbete. EU och dess medlemsstater är regionens viktigaste partner och mobiliserar mellan 2014 och 2020 mer än 8 miljarder euro i utvecklingsbistånd till nationella och regionala program, bland annat genom förvaltningsfonden för nödåtgärder. EU och dess medlemsstater stöder även säkerheten i Sahel genom avsevärda personella och materiella resurser inom ramen för bland annat uppdrag enligt den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik (GSFP) – EUTM Mali, Eucap Sahel Mali och Eucap Sahel Niger – samt genom sitt deltagande i FN:s insats Minusma, genom den franska insatsen Barkhane, som stöds av andra medlemsstater, och inom ramen för ett stort antal bilaterala åtaganden.
3. EU bekräftar sitt engagemang för G5 Sahel i enlighet med FN:s säkerhetsråds resolution 2391 och påminner om sitt betydande stöd till inrättandet av dess förvaltningsstrukturer, till det operativa genomförandet av den gemensamma G5 Sahel-styrkan (FCG5S) och till genomförandet av G5 Sahels program för prioriterade investeringar och dess krisprogram, med stöd från Sahelalliansen och andra givare. EU välkomnar att den gemensamma G5 Sahel-styrkan återupptagit sin verksamhet och efterlyser en ökning av dess insatser. Ett år efter högnivåkonferensen om Sahel i Bryssel den 23 februari 2018 åtar sig EU och dess medlemsstater att fortsätta genomförandet av de 147 miljoner euro som redan anslagits till styrkan.

4. EU är dock fortsatt oroat över det ökade terroristvåldet, men också våldet mellan folkgrupper, i Mali och Burkina Faso. EU uppmanar myndigheterna att påbörja eller påskynda lämpliga utredningar, inbegripet kring sexuellt och könsrelaterat våld, för att fastställa det direkta eller indirekta ansvaret hos samtliga huvudaktörer, att inte tillåta strafflöshet och att hålla medborgarna informerade om de framsteg som gör i detta avseende. EU uppmanar även regeringarna att upplösa och avväpna samtliga miliser som är verksamma på deras territorium och att för de berörda regionerna påbörja en ambitiös och inkluderande politisk process för dialog och försoning för att lösa problemen med den sociala sammanhållningen och tilliten, bland annat mellan befolkningen och de väpnade styrkorna. EU uppmanar därför säkerhets- och försvarsstyrkorna att uppträda exemplariskt och respektera mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt, och alla incidenter som kan utgöra brott mot dessa rättigheter måste få rättslig uppföljning. Förebyggandet av rekrytering och användning av barnsoldater och kampen mot detta fenomen måste också säkerställas, liksom rehabiliteringen av barnsoldater. EU uppmanar G5 Sahel och alla dess medlemsstater att prioritera de mest instabila områdena, utan att negligera de stabila områdena, och att på ett integrerat sätt ta sig an de bakomliggande orsakerna till osäkerheten för att förebygga våld och tillgodose de behov och önskningar som befolkningarna, inbegripet kvinnor och ungdomar, har.

5. EU betonar vikten av de omfattande reformer som G5 Sahels regeringar måste genomföra för att säkerställa fred, säkerhet och välbefinnande som varar. Å ena sidan är det avgörande med inkluderande samhällsstyrning av territoriet på såväl nationell som lokal nivå, verklig decentralisering, särskilt att offentliga tjänster erbjuds på nytt, inbegripet tillträde till utbildning, särskilt för flickor och kvinnor, skolor som återigen är öppna, allas möjlighet till rättslig prövning, korruptionsbekämpning och god samhällsstyrning. Å andra sidan krävs en reform av säkerhetssektorn för att effektivisera kampen mot osäkerheten och sätta stopp för de övergrepp som begås mot civilbefolkningarna. Rättvisare ekonomiska utsikter, egenmakt för kvinnor och flickor och respekt för deras rättigheter, skydd och integrering av personer i utsatta situationer och jämlikhet vad gäller tillgång till offentliga tjänster, inbegripet tillgången till vårdtjänster för sexuell och reproduktiv hälsa måste säkerställas. Slutligen är det för en ekonomisk utveckling som är inkluderande och hållbar också nödvändigt med rättvis tillgång till naturresurser, lämpliga åtgärder som svar på klimat- och miljöförändringar, och en miljö som är gynnsam för entreprenörskap och investeringar. EU framhåller även betydelsen av att ungdomar, kvinnor och civilsamhället deltar fullt ut i fredsprocesserna, inbegripet i konfliktförebyggande, generellt även på lokal nivå. Detta är oundgängligt för freden och den hållbara utvecklingen i Sahel. EU uppmanar G5 Sahel att integrera ett genusperspektiv i alla sina åtgärder.

6. EU uppmanar G5 Sahel-staterna att öka, påskynda och fördjupa sina insatser för regionalt samarbete, särskilt genom att ge det ständiga sekretariatet de resurser som krävs för att det ska kunna fullgöra sitt uppdrag, och att mobilisera resurser för det fullständiga operativa genomförandet av den gemensamma G5 Sahel-styrkan och det omedelbara genomförandet av programmet för prioriterade investeringar i de mest utsatta områdena. EU framhåller ånyo vikten av att den gemensamma G5 Sahel-styrkan och dess medlemsstater effektivt genomför ramen för efterlevnad av de mänskliga rättigheterna och internationell humanitär rätt och behovet av att inrätta en verklig poliskomponent till stöd för den gemensamma styrkan, för att säkerställa ett effektivt gränssnitt mellan den gemensamma styrkan och de nationella straffrättsliga systemen. EU välkomnade därför den andra konferensen om en starkare anknytning mellan säkerhet, rättvisa och utveckling i G5 Sahel-området, som anordnades i Niamey den 21 januari.
7. Med tanke på det försämrade säkerhetsläget i regionen, som förvärras av instabiliteten i de angränsande länderna, påminner EU om att alla aktörer – såväl G5 Sahel-ländernas regeringar, som G5 Sahel, Ecowas och grannländerna, Afrikanska unionen och Förenta nationerna – har en skyldighet att mobilisera sina resurser inom ramen för en enhetlig och övergripande stabiliseringsstrategi som gör att området återigen blir säkert och kan utvecklas. EU berömmar här det arbete som Sahelländernas regeringar och nationella och internationella aktörer har utfört och Förenta nationernas samordnande roll. EU framhåller Minusmas avgörande roll för stabiliteten, freden och försoningen i Mali, inbegripet dess roll i de norra och centrala delarna av landet, särskilt uppdragen till stöd för statens omorganisation, skyddet av alla civila utan åtskillnad, stödet till återupprättandet av grundläggande tjänster och förmedlingsuppdraget vad gäller den politiska processen i Mali, något som absolut måste slutföras, och Minusmas kapacitet för samverkan med de andra säkerhetsstyrkorna, inbegripet genom det stöd som det ger till den gemensamma G5 Sahel-styrkan. Därför skulle EU välkomna att FN:s säkerhetsråd i juni antar ett mandat för Minusma som är anpassat till dessa utmaningar.

8. EU välkomnar de framsteg som gjorts i Mali med genomförandet av avtalet för fred och försoning som undertecknades i juni 2015, bland annat genom övervakningskommittén, men uppmanar de berörda parterna, i synnerhet den nya maliska regeringen, att fortsätta sina ansträngningar och se till att de snabbt leder till resultat, särskilt när det gäller den faktiska återintegreringen av stridande genom nedrustnings-, demobiliserings- och återanpassningsprocessen, reformen av säkerhetssektorn, decentraliseringsprocessens fortskridande och skapandet av en utvecklingszon för de nordliga regionerna. EU uppmanar de högsta myndigheterna i Mali att genomföra översynen av konstitutionen i en inkluderande anda, så att den kan accepteras av hela det maliska samhället och bidra till en återgång till fred i ett återuppbyggt Mali. EU understryker vikten av att fullt ut inkludera kvinnor, ungdomar och civilsamhället i genomförandet av avtalet.
9. Den ökande osäkerheten bidrar till en försämring av den humanitära situationen. Befolkningsförflyttningar på grund av våld förvärrar endast svårigheterna i samband med återkommande livsmedels- och näringskriser och ökar behovet av skydd för människor i utsatta situationer, i synnerhet barn, kvinnor och personer med funktionsnedsättning. EU är en betydande givare av humanitärt bistånd som har anslagit mer än 250 miljoner euro under de senaste två åren till befolkningarna i G5 Sahel-länderna; i en kontext där krisinsatserna fortfarande är underfinansierade uppmanar EU G5 Sahel-länderna att intensifiera sina ansträngningar för att förhindra ytterligare befolkningsförflyttningar och för att säkerställa tillgång till grundläggande tjänster för befolkningar som drabbats av konflikter och våld. EU kommer att fortsätta att stödja befolkningen.

10. EU kommer även i fortsättningen att fästa särskild vikt vid Sahelregionen och ta lämpliga initiativ, samtidigt som man förblir uppmärksam på sina partners engagemang och de vidtagna åtgärdernas effektivitet. EU erinrar om sin beslutsamhet att stödja återupprättandet av staten och av grundläggande tjänster, stabiliseringen av periferområdena, kampen mot olaglig handel, t.ex. genom projektet GAR-SI Sahel, och alla initiativ för dialog och försoning. EU står också berett att fortsätta att stödja den nödvändiga reformen av säkerhets- och försvarsstyrkorna i G5 Sahel-länderna, utvecklingen av deras förmågor, på grundval av lokala strategier, och deras omförflyttning, med utgångspunkt i framför allt de befintliga GSFP-uppdragen i Mali och Niger och i enlighet med deras mandat. EU betonar även att dess stöd endast kan vara effektivt om det åtföljs av betydande insatser från G5 Sahel-ländernas sida för att förbättra samhällsstyrningen, utvecklingen och säkerheten i regionen som helhet. EU kommer att fortsätta att följa situationen på nära håll och när så är lämpligt fastställa nödvändiga anpassningar i genomförandet av pågående åtgärder på grundval av konkreta framsteg, särskilt med tanke på det årliga ministermötet mellan G5 Sahel och den höga representanten i Ouagadougou i juli 2019.
-